

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

21.08.2024

Vår ref:

2024/30527

Deres dato:

26.07.2024

Deres ref:

2024/1603-30

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Postboks 1405

1602 FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tone Eid, 69 24 70 00

Vedtak i klagesak - Offentleglova - Fredrikstad kommune - innsyn i oppdragsavtale mellom SEB og Fredrikstad kommune

Vi viser til kommunens brev av 26.07.2024. Saken gjelder klage fra Silje Louise Waters på kommunens vedtak om delvis innsyn i oppdragsavtale mellom SEB Corporate Finance og Fredrikstad kommune.

Vi har behandlet saken og vår konklusjon er:

Statsforvalteren opphever kommunens vedtak av 05.07.2024. Det betyr at vi tar klagen til følge. Kommunen må behandle saken på nytt.

Sakens bakgrunn

Silje Waters ba 24.06.2024 om innsyn i kontrakt/oppdragsavtale inngått mellom SEB Corporate Finance og Fredrikstad kommune i forbindelse med salg av kommunens aksjepost og foretaksobligasjon i Fredrikstad Energi.

Fredrikstad kommune ga delvis innsyn i avtalen 05.07.2024. Kommunen unntok opplysninger om vederlag, og viste til at dette er opplysninger om forretningsforhold, jf. offentliglova § 13 første ledd og forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2.

Waters klaget på avslaget i e-post 05.07.2024. Klager viser til at:

- Jeg mener at å legge forvaltningslovens paragraf 13, andre ledd til grunn for å ikke gi innsyn i økonomisk vederlag for den eksterne aktøren ikke bør gjelde så lenge kontrakten er inngått og vi ikke lenger er i en markedskonkurranse.
- Det er dessuten et hensyn knyttet til forvaltning av offentlige verdier som bør vektas høyt her, da vi snakker om potensielt mange millioner kroner av kommunens midler.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Kommunen har gått gjennom saken på nytt, men har ikke tatt klagen til følge.

Statsforvalterens vurdering

Reglene om innsyn

- Hovedregel

Hovedregelen i offentleglova er at forvaltningens saksdokumenter er offentlige med mindre det finnes hjemmel for å unnta dem fra innsyn, jf. lovens § 3. Bestemmelsen innebærer at allmennheten i utgangspunktet har rett til innsyn i forvaltningens dokumenter.

- Unntak

Opplysninger om forretningsforhold, som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår, er underlagt taushetsplikt og er unntatt fra innsyn, jf. offentleglova § 13 første ledd og forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2.

Vurderingen av om det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde opplysninger, må gjøres på bakgrunn av flere konkrete forhold. Det avgjørende er om opplysningene kan føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for de opplysningene angår. Den som påberoper taushetsplikten, må begrunne hvorfor opplysningene skal unntas offentlighet. Begrunnelsen må knyttes til konkrete omstendigheter, men likevel slik at den ikke røper de aktuelle opplysningene.

Taushetsplikten kan videre variere over tid. Tiden som går, kan føre til at forretningsforhold som tidligere var taushetsbelagt ikke lengre er det. Et tilbuds totalpris vil normalt ikke regnes som en forretningshemmelighet. Priser som er skreddersydd for et konkret tilbud ofte vil ofte heller ikke være taushetsbelagt når den aktuelle konkurransen er over, se blant annet uttalelse fra Sivilombudet i sak nummer 2023/2295.

Sivilombudet har i flere uttalelser fremhevet betydningen av åpenhet knyttet til avtaler forvaltningen inngår med private om utføringen av tjenester og lignende for det offentlige. Allmenhetens behov for etterprøvbarhet og kontroll gjør seg særlig gjeldende der det offentlige bruker fellesskapets midler for å gjøre innkjøp og avtaler for å yte tjenester for befolkningen, se Sivilombudets uttalelse i sak 2019/3993.

Kommunens vurdering

I vedtaket skriver kommunen:

«Vedlagt oversendes offentlig versjon av dokumentet. Noen opplysninger er unntatt offentlighet og sladdet jf. offentleglova § 13 første ledd / forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2, grunnet opplysninger om forretningsforhold.»

Ved behandling av klagen skriver kommunen videre:

«Oppdragsavtalen er merket fortrolig i tråd med det som oppfattes å være ordinær kutyme i markedet for denne type oppdragsavtaler. Da innsynsbegjæringen ble mottatt ble det innledet en dialog og gjennomgang av oppdragsavtalen med SEB for å vurdere hva i oppdragsavtalen som kunne gjøres offentlig av hensyn til offentlighetskrav en kommune har,

og taushetsplikt på konkurransesensitiv informasjon i markedet som kan medføre økonomisk tap for SEB.

Gjennomgangen gjorde at SEB som leverandør ga sin aksept for å gi innsyn i selve avtalen med unntak av teksten som direkte omhandlet selve vederlaget om oppdraget blir gjennomført i sin helhet. SEB uttalte at dette er konkurransesensitiv informasjon i markedet de konkurrerer i, og kan føre til økonomisk tap om det ble kjent.»

Vår vurdering

Vi vurderer at kommunens begrunnelse i vedtaket ikke er i samsvar med kravene til begrunnelse i forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Vi er enig i at det kan være grunnlag for å unnta opplysninger om vederlag jf. offentleglova § 13 første ledd og forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2, men kommunen har ikke gjort en konkret vurdering av hvorfor opplysninger må unntas i denne saken. Kommunen viser til at SEB Corporate Finance har uttalt at opplysningene om vederlag er «konkurransesensitiv informasjon i markedet de konkurrerer i, og kan føre til økonomisk tap om det ble kjent.». Dette er etter vår vurdering ikke en tilstrekkelig konkret begrunnelse for at det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde opplysningene om vederlag. Kommunen, med eventuell bistand fra SEB Corporate Finance, må vise til konkrete omstendigheter i saken som tilsier at opplysningene må unntas innsyn, jf. blant annet uttalelse fra Sivilombudet i sak 2023/2295. For eksempel konkrete forhold i markedet, nye/andre konkurranser, tidsaspektet og/eller forhold hos konkurrenter. Som nevnt så er i utgangspunktet ikke et tilbuds totalpris ansett for å være en forretningshemmelighet, og andre priser vil normalt ikke være taushetsbelagt når en konkurranse er ferdig.

Vi understreker at i en sak som dette, hvor kommunen inngår en avtale med fellesskapets midler, så gjør allmenhetens behov for kontroll seg særlig gjeldende.

Klagen har etter dette ført frem.

Konklusjon

Statsforvalteren opphever kommunens vedtak 05.07.2024 og sender saken tilbake til kommunen for ny behandling. Vi ber kommunen om å prioritere sin nye behandling av saken, jf. lovens § 29 første ledd, og orientere oss om utfallet.

Vedtaket er endelig. Dere kan ikke klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

En kopi av denne avgjørelsen er sendt klager.

Dekning av sakskostnader

Klageren kan kreve dekning av vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, jf. forvaltningsloven § 36. Kravet må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at klageren har mottatt dette vedtaket.

Med hilsen

Odd Meldal
seksjonssjef
Juridisk avdeling

Karin Sand Oftedal
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Silje Louise J Waters

Oredalsveien 91

1613

Fredrikstad